

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 24. europaudvalgsmøde

Dato: fredag den 21. februar 2020

Tidspunkt: kl. 10.00

Sted: vær. 2-133

Til stede: Lars Aslan Rasmussen (S), Jens Rohde (RV), Victoria Velásquez (EL), Rasmus Nordqvist (ALT), Jan E. Jørgensen (V), Erling Bonnesen (V), Hans Kristian Skibby (DF), Katarina Ammitzbøll (KF) og Peter Seier Christensen (NB).

Desuden deltog: Udenrigsminister Jeppe Kofod.

Lars Aslan Rasmussen fungerede som formand under hele mødet.

L Punkt 1. Rådsmøde nr. 3752 (almindelige anliggender) den 25. februar 2020

EUU alm. del (19) – bilag 413 (fortroligt kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (19) – bilag 414 (kommenteret dagsorden)

L 1. Forbindelserne mellem EU og Det Forenede Kongerige:

Rådsmøde 3752 – bilag 2 (fortroligt samlenotat)

KOM (2020) 0035 – bilag 5 (fortroligt talepapir fra EEU-mødet 6/2-20 vedr. Brexit)

a) Rådets afgørelse om bemyndigelse til at indlede forhandlinger om et nyt partnerskab med Det Forenede Kongerige

– Vedtagelse

KOM (2020) 0035

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

b) Forbindelserne mellem EU og Det Forenede Kongerige – næste skridt

– Udveksling af synspunkter

KOM (2020) 0035

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

2. (Evt.) MFF 2021-2027

– *Orientering*

KOM (2018) 0321, KOM (2018) 0326, KOM (2018) 0327, KOM (2018) 0328, KOM (2018) 0323, KOM (2018) 0325 og KOM (2018) 0322

Rådsmøde 3752 – bilag 1 (samlenotat side 2)

KOM (2018) 0321 – bilag 16 (revideret forhandlingsboks vedr. MFF 2021-2027)

EU-note (19) – E 10 (note af 18/2-20 om DER-formandens MFF kompromisforslag)

EUU alm. del (19) – bilag 418 (udvalgsmødereferat side 617 FO, forhandlingsoplæg forelagt EEU 31/1-20)

EUU alm. del (19) – bilag 417 (udvalgsmødereferat side 576, behandlet i EEU 24/1-20)

Udenrigsministeren: Det er muligt, at formandskabet på rådsmødet vil informere kort om status for MFF-forhandlingerne efter det ekstraordinære europæiske råd den 20. februar. Det er dog ikke sikkert. Under alle omstændigheder lægges der ikke op til en drøftelse af MFF-forhandlingerne. Udvalget vil som bekendt få en afrapportering fra det ekstraordinære europæiske råd af statsministeren på tirsdag.

3. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 26.-27. marts 2020 (udkast til kommenteret dagsorden)

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3752 – bilag 1 (samlenotat side 19)

Det Europæiske Råd 26-27/3-20 – bilag 1 (udkast til kommenteret dagsorden)

Udenrigsministeren: På rådsmødet vil den kommenterede dagsorden for mødet i Det Europæiske Råd den 26.-27. marts blive præsenteret.

Det ordinære forårstopmøde står normalt i økonomiens tegn, og det er også tilfældet denne gang. Hovedemnet vil være EU's økonomiske dagsorden med en række relaterede emner som industripolitik, handelspolitik, digitalisering og det indre marked.

Drøftelsen vil tage afsæt i et oplæg fra Kommissionen på baggrund af en pakke af initiativer, som jeg forventer bliver offentliggjort forud for topmødet.

Et andet vigtigt emne, som forventes at være på dagsordenen, er EU's udvidelsespolitik. Drøftelsen vil tage udgangspunkt i Kommissionens forslag til en ny metode for EU's udvidelsesprocesser, der blev præsenteret den 5. februar. Det kommer jeg tilbage til senere i forelæggelsen. Det er endnu for tidligt at sige, hvorvidt spørgsmålet om åbning af optagelsesforhandlinger med Albanien og Nordmakedonien også vil være på dagsordenen.

Derudover forventer jeg, at de eksterne relationer denne gang vil handle om en strategisk drøftelse af Kina. Det skal ses som led i forberedelsen af EU-Kina topmødet, der finder sted efter Det Europæiske Råd ved udgangen af marts.

Jeg forventer, at Rådet for almindelige anliggender vil tage den kommenterede dagsorden til efterretning. Den egentlige substansdrøftelse af emnerne og udkast til konklusioner for mødet i Det Europæiske Råd vil først finde sted på rådsmødet for almindelige anliggender den 24. marts.

Dagsordenen for Det Europæiske Råd er forsat under overvejelse, og flere emner kan komme til frem mod topmødet i marts.

4. Lovgivningsmæssig programmering

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2020) 0037

Rådsmøde 3752 – bilag 1 (samlenotat side 21)

Udenrigsministeren: På rådsmødet skal vi drøfte fokus i lovgivningsarbejdet på både kort og lang sigt. Kommissionen vil præsentere sit arbejdsprogram for 2020, som vi efterfølgende i Rådet vil have en drøftelse om. Drøftelsen vil bl.a. handle om den kommende fælleserklæring om arbejdsprogrammet, som bliver et vigtigt dokument for alle tre institutioner og deres arbejde for resten af året. Derudover vil vi også drøfte kalenderen for det fælles arbejdsprogram, som i praksis er vigtigt for at få vedtaget forslag og levere konkrete resultater.

Kommissionens arbejdsprogram flugter langt hen ad vejen meget fint med danske prioriteter for EU-samarbejdet. Det være sig inden for den grønne omstilling, migration, bekæmpelse af hvidvask og skatteundgåelse for blot at nævne nogle. Regeringen vil fastlægge sin holdning i takt med, at de konkrete initiativer og forslag fremsættes.

Vi vil fra dansk side bl.a. netop have fokus på, at der leveres resultater på dagsordener, som er vigtige for borgerne – herunder klima og migration samt bekæmpelse af social dumping og skatteundgåelse.

Samtidig finder vi det fra dansk side vigtigt, at den nye Kommission fortsætter den afgæede Kommissions tværgående arbejde med at sikre bedre lovgivning og regulering og fokuserer på at være stor på de store sager og lille på de små. Det er også vigtigt for os, at der er et godt samarbejde mellem EU's institutioner i lovgivningsarbejdet.

Udgangspunktet er positivt. Det nye hold kommissærer ser stærkt ud. Det er godt, at vigtige prioriteter som eksempelvis klima er placeret centralt i Kommissionens ledelse. Jeg ser med stor forventning frem til samarbejdet med den nye Kommission. Nu skal vi sammen levere politiske resultater. Det er dem, der tæller.

For regeringen og for mig er det vigtigt, at Folketingets Europaudvalg inddrages tidligt. Jeg har inviteret Folketingets Europaudvalg til en uformel teknisk gennemgang af de større sager under den nye Kommission i næste uge. Jeg håber, at gennemgangen vil bidrage til overblik over nogle af de større sager, som forventes i den nye lovgivningscyklus. Danmarks faste repræsentant ved EU og den stedfortrædende repræsentant vil deltage på videolink. Ved den lejlighed kan vi fortsætte drøftelsen.

Rasmus Nordqvist understregede, at mange investeringer kunne foretages i fællesskab for også at gøre noget ved ungdomsarbejdsløsheden.

Udenrigsministeren var ikke uenig i, at bekæmpelse af ungdomsarbejdsløshed var af afgørende betydning. Danmark var med til at skabe rammevilkår for bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden, og der var søsat nogle initiativer for at hjælpe de mest hårdtrømte lande, men det var først og fremmest en national opgave at sikre afhjælpe den – bl.a. ved at fjerne strukturelle barrierer, der forhindrer unge i at komme ud på arbejdsmarkedet.

5. Udvidelse og stabiliserings- og associeringsprocessen

– *Præsentation*

KOM (2020) 0057

Rådsmøde 3752 – bilag 1 (samlenotat side 23)

EUU alm. del (19) – bilag 216 (udvalgsmødereferat side 248, senest behandlet i

EUU 15/11-19)

Udenrigsministeren: Kommissionen vil på rådsmødet fremlægge sit forslag til en ny udvidelsesmetode for det vestlige Balkan. Der er i udgangspunktet ikke lagt op til en drøftelse af Kommissionens forslag, og der er ikke nogen forventning om, at der på rådsmødet i næste uge skal træffes beslutninger i spørgsmålet.

Det var forventet, at Kommissionen også ville fremlægge reviderede landerapporter for Albanien og Nordmakedonien, men de foreligger endnu ikke.

Rådet skal drøfte både forslaget til en ny metode og landerapporterne på sit møde næste måned, dvs. til marts. Regeringen vil studere forslaget og rapporterne nøje med henblik på en forelæggelse for udvalget inden mødet i Rådet for Almindelige Anliggender den 24. marts.

Jeg kan dog allerede nu sige, at regeringen finder, at der er mange gode elementer i Kommissionens forslag til en ny metode:

Det gælder i forhold til understregningen af, at udvidelsen skal være strengt meritbaseret.

Det gælder i forhold til, at fremskridt inden for demokrati og retsstatsprincipper skal være afgørende for den videre fremdrift i landenes optagelsesforhandlinger.

Og det gælder især i forhold til en ny sanktionsmulighed, der indføres, og som går ud på, at hvis udviklingen i et land går i den forkerte retning, er der mulighed for at skrue processen tilbage.

Det er det, der kaldes reversibilitet, og som jeg tidligere her for udvalget har betegnet som muligheden for, at rulletrappen skal kunne gå begge veje. Jeg tror, Jan E. Jørgensen brugte et andet billede, nemlig at landene skal kunne blive slået hjem som i Ludo.

Uanset, hvordan man betegner det, er det et vigtigt princip: Der skal være både stokke og gulrødder, der kan ansøre landene til at gennemføre de vigtige – og ofte svære – reformer, som det kræver at forhandle om EU-medlemskab.

Hvis udviklingen virkelig går i den forkerte retning, skal der være en konsekvens. Så må de om ikke starte helt forfra, så i det mindste rykke nogle trin tilbage, indtil de har vist, at de er klar til at levere.

Hvad angår Kommissionens reviderede landerapporter for Albanien og Nordmakedonien, er disse som nævnt endnu ikke blevet fremlagt. Det er for tidligt at drage konklusioner. Vi vil selvfølgelig studere dem nøje, når de foreligger.

Rasmus Nordqvist spurgte, hvad man forventede af de opdaterede landerapporter. Hvad skulle der være ændret, for at man fra dansk side ikke ville stå i vejen for optagelsesforhandlinger med Albanien og Nordmakedonien?

Jan E. Jørgensen sagde på Venstres vegne, at det var fornuftigt at gøre det muligt at træde et skridt tilbage i optagelsesforhandlinger med et land, hvis der sker en negativ udvikling i landet. Han kunne godt forstå, at regeringen var skeptisk over for at indlede optagelsesforhandlinger med Albanien og Nordmakedonien, men den skepsis ikke behøvede måske ikke at være så stor, hvis der hele tiden var mulighed for at trække forhandlingerne tilbage? Vil det ikke gøre det nemmere at åbne for forhandlinger med Albanien og Nordmakedonien?

Katarina Ammitzbøll foreslog, at man i stedet for at tale om direkte optagelse kunne finde en særlig model for Vestbalkan – en slags samarbejds- og handelsaftale à la den med Norge. Navnlig Nordmakedonien havde taget mange skridt for at nærme sig EU, men havde alligevel igen fået nej.

Jens Rohde sagde, at det var blodigt alvor, hvis man begyndte at lege med tanken om b-medlemskaber. Alle vidste, at de tidligere Warszawapagtlande ikke var klar til at blive optaget i EU, men at det var en historisk nødvendighed. Hele Ukraineprocessen viste, at det var vigtigt også at lære af historien at have Rusland på radaren.

Udenrigsministeren svarede, at man nøje ville studere landerapporterne for Albanien og Nordmakedonien. Man ville især se på, om fremskridtene var tilstrækkelige til, at de to lande var klar til optagelsesforhandlinger. Man ville også tage stilling til, om der var nye krav, der eventuelt som skulle stilles til landene, inden de blev tilbudt optagelsesforhandlinger. Diskussionen ville i øvrigt blive taget op i udvalget igen forud for rådsmødet i marts.

Ministeren bekræftede over for Jan E. Jørgensen, at en reform af udvidelsesprocessen, så den blev mere meritbaseret, fordrede, at kandidatlandene kunne leve op til retsstatsprincipper, samt bekæmpelse af kriminalitet, korruption etc. Skete der tilbageskridt, skulle det også være muligt at åbne forhandlingskapitler, der ellers var færdigforhandlede. Regeringen anså det for at være et stort skridt at indlede optagelsesforhandlinger. Det udløste også en række mekanismer i processen, som landene skulle være klar til.

Til Jens Rohde sagde han, at der i alle lande på Vestbalkan var et entydigt ønske om at knytte sig tættere til EU. Man ønskede selvstændighed og frihed fra andre landes indflydelse såsom Kina og Rusland. Det geopolitiske perspektiv var vigtigt, og for Europa var det egen sikkerhed og egne interesser. Han tilføjede, at metodologien også indeholdt ideer om instrumenter til bedre investeringer og om, at ansøgerlandene skulle kunne deltage i nogle af EU's programmerne. Hvis man vedtog den meritbaserede metode, ville nogle af de lande, der allerede

havde indledt optagelsesforhandlinger, måske have en interesse i et samarbejde, mens de gør sig klar til at blive medlemmer en dag.

Rasmus Nordqvist gentog sit spørgsmål om, hvad der skulle til for at ændre Danmarks kontrære holdning til at indlede optagelsesforhandlingerne med Nordmakedonien og Albanien. Det ville klæde regeringen at komme med mere positive tanker, for der var brug for et tættere samarbejde med de to lande.

Katarina Ammitzbøll uddybede sit spørgsmål. Kunne man ikke lave en tredje mode for et samarbejde med de seks lande på Vestbalkan? Hun var inspireret af et seminar, hvor en tænketank fra Østrig kom med forslag og testede ideen om en tredje model.

Udenrigsministeren svarede Katarina Ammitzbøll, at en tredje model ikke var på bordet. Men det var godt at få reformeret udvidelsesmetoden, så man mere aktivt kunne iværksætte forskellige tiltag med landene på Vestbalkan og vise, at EU ønskede at dem med i et samarbejde. Det ville også være nemmere for de lande at få reformer gennemført, hvis EU udviste engagement.

Katarina Ammitzbøll forstod det sådan, at regeringen ikke ville stille sig i vejen for en fremdrift i drøftelser om optagelse af ansøgerlande, om end statsministeren lod til at være meget afvisende.

Udenrigsministeren ville vende tilbage til emnet inden rådsmødet den 24. marts, og når fremskridtsrapporterne var blevet gennemgået. At indlede forhandlinger er ikke det samme som at blive medlem af EU. Ministeren anerkendte det positive i indholdet i reformprocessen.

6. Aftalen om udvidelse af EØS-samarbejdet med Kroatien og dennes godkendelse

– *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet for almindelige anliggender den 25. februar 2020/Godkendelse*

KOM (2014) 0091

Rådsmøde 3752 – bilag 1 (samlenotat side 26)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

7. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

8. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

FO/L Punkt 2. Rådsmøde nr. 3753 (konkurrenceevne – indre marked- og industridelen) den 27. februar 2020

EUU alm. del (19) – bilag 413 (fortrolig kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (19) – bilag 414 (kommenteret dagsorden)

Uddannelses- og forskningsministeren forelagde punkterne 1-2, mens punkterne 3-7 hørte under erhvervsministerens ressort.

Erhvervsministeren sagde, at han ville forelægge dagsordenen for rådsmødet for konkurrenceevne den 27. februar og et tidligt forhandlingsoplæg om forslag til ændring af håndhævelsesforordningen. Yderligere tre sager var til politisk drøftelse.

1. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om den Strategiske Innovationsdagsorden for Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT) for 2021-2027: styrke Europas innovationstalent og kapacitet

– *Vedtagelse af delvis generel indstilling*

KOM (2019) 0330

Rådsmøde 3753 – bilag 3 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (19) – bilag 216 (udvalgsmødereferat side 235 FO,
forhandlingsoplæg forelagt EUU 15/11-19)

Uddannelses- og forskningsministeren: Ved mit sidste besøg her i udvalget i november forelagde jeg forhandlingsoplæg på både forordningen og den strategiske innovationsdagsorden for EIT. Punktet om den strategiske innovationsdagsorden forelægges nu til orientering.

På rådsmødet i november blev der vedtaget en delvis generel indstilling om forordningen for EIT, og der blev vedtaget en fremskridtsrapport for den strategiske innovationsdagsorden. På rådsmødet i næste uge skal vi nå til enighed om den strategiske innovationsdagsorden. Den strategiske innovationsdagsorden fastlægger EIT's prioriterede områder og langtidsstrategi samt de finansielle behov.

Lad mig først opsummere, hvad der er sket siden sidst. Som det fremgik af mit forhandlingsoplæg, har regeringen en positiv holdning til formålet med EIT, nemlig at skabe øget sammenhæng mellem forskning, uddannelse og innovation.

Vi lagde samtidig stor vægt på, at forordningen ikke skulle gøres tidsneutral. Vi ville gerne have mulighed for at genbesøge den inden vedtagelse af den næste flerårige finansielle ramme. Yderligere lagde vi også stor vægt på, at der ikke etableres nye såkaldte KIC'er (Knowledge and Innovation Communities) – store offentlig-private partnerskaber, som er EIT's primære instrument – før de allerede etablerede KIC'er viser en effekt, der står mål med de anvendte ressourcer.

Det har været nogle vanskelige forhandlinger. Spørgsmålet om tidsneutralitet blev forhandlet på rådsmødet i november, men det var ikke muligt at opnå et blokerende mindretal. Det betyder desværre, at tidsneutraliteten er vedtaget i den delvise generelle indstilling.

Spørgsmålet om nye KIC'er forhandles som en del af den strategiske innovationsdagsorden. Flertallet af medlemslandene støtter etablering af nye KIC'er, og det forventer jeg desværre ikke vil ændre sig.

På den positive side kan jeg nævne, at det er lykkedes at styrke monitoreringsmekanismerne betragteligt. Det betyder, at medlemsstaterne i fremtiden får langt bedre muligheder for at være involveret i KIC'erne og følge med i deres udvikling. Ligeledes er det lykkedes at få indført en ny finansieringsmodel, hvor finansiering til KIC'er får en klar sammenhæng til deres performance.

2. Horisont Europa, åben for hele verden: fremme af samarbejde inden for EU og globalt

– *Politisk drøftelse*

KOM (2018) 0435

Rådsmøde 3753 – bilag 3 (samlenotat side 8)

EUU alm. del (181) – bilag 285 (udvalgsmødereferat side 377 FO,

forhandlingsoplæg vedr. Horisont Europa-pakken forelagt EUU 23/11-18)

Uddannelses- og forskningsministeren: Rammeprogrammet for forskning og innovation er et centralt instrument for udvikling af fælles projekter med internationale partnere – også uden for EU. Det giver gensidig adgang til ekspertise og forskningsressourcer. Det gør det muligt at forfølge løsninger på globale udfordringer og hjælper forskere og virksomheder med at blive integreret i internationale værdikæder.

Med forslaget til Horisont Europa lægges der op til et åbent program med gode muligheder for at samarbejde med lande uden for EU.

Regeringen bakker stærkt op om, at Horisont Europa er åbent for deltagelse fra tredjelande. Det fremmer kvaliteten af dansk og europæisk forskning at samarbejde med de bedste forsknings- og innovationsaktører i verden.

Et af de vigtige spørgsmål bliver, hvad tredjelande skal betale for at være med i rammeprogrammet. Dette er særlig relevant i lyset af Brexit.

Regeringen vil her arbejde for, at der er balance mellem hjemtag og bidrag til budgettet. Jeg finder det helt rimeligt, at lande uden for EU, der ikke er underlagt de samme forpligtelser, heller ikke belaster budgettet til forskning og innovation ved at tage mere ud, end de bidrager med.

Det kan bemærkes, at der i høringssvaret fra IT-Universitetet udtrykkes bekymring for, at ønsket om balance mellem bidrag og hjemtag kompromitterer excellenceprincippet. Her vil jeg understrege, at der ikke er lagt op til at ændre i evalueringskriterierne for ansøgninger – og det vil vi fra dansk side holde fast i. Hvis en ansøgningsrunde er åbent for et givent tredjeland, skal der også være en aftale på plads om finansiering af de ansøgninger, der måtte klare sig bedst i konkurrencen. Denne aftale kan baseres på f.eks. BNP eller på forventet hjemtag. Hverken det ene eller det andet kompromitterer excellenceprincippet.

Den politiske drøftelse på rådsmødet skal ses som en opvarmning til forhandlingerne om tredjelandes muligheder for at deltage i Horisont Europa. Denne del af forordningen var ikke en del af den politiske aftale om Horisont Europa, som blev indgået med Parlamentet i marts 2019. Jeg forventer at vende tilbage til Europaudvalget i løbet af 2020, når forhandlingerne om disse dele af forordningen skal behandles i Rådet.

FO/L 3. Forslag til forordning vedr. instrument til begrænsning af adgang til offentlige udbud i EU (IPI-forordningen)

– *Tidlig forelæggelse*

KOM (2016) 0034, KOM (2012) 0124

Rådsmøde 3753 – bilag 2 (fortroligt samlenotat)

EUU alm. del (141) – bilag 194 (udvalgsmødereferat side 208 FO,
forhandlingsoplæg forelagt EUU 14/11-14)

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

FO 4. Ændringsforslag til håndhævelsesforordningen

– Tidlig forelæggelse

KOM (2019) 0623

Rådsmøde 3753 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Erhvervsministeren: Det drejer sig om Kommissionens ændringsforslag til forordningen om håndhævelse af EU's internationale handelsrettigheder. Denne sag er ikke på dagsordenen for rådsmødet den 27. februar 2020, men forventes at være på dagsordenen for et kommende rådsmøde for udenrigsanliggender til en generel indstilling.

Forslaget blev fremsat kort før jul, og forhandlingerne går meget hurtigt.

Den handelspolitiske kontekst

Den globale samhandel har i de senere år været under forandring, hvor handelskonflikter og tendens til at lukke markeder præger billedet. EU er særlig udfordret af Kina og USA's ageren. Derfor er EU stillet i en situation, hvor der er behov for at se den handelspolitiske værktøjskasse efter i sømmene, så vi har de nødvendige redskaber.

Forslagets indhold

Formålet med ændringsforslaget er at lukke alvorlige huller i EU's muligheder for at adressere ulovlige handelshindringer indført af andre handelspartnere. Disse huller er primært opstået på grund af lammelsen af WTO's tvistbilægningssystem, hvor appelorganet har været sat ud af spil siden den 11. december sidste år. Lammelsen skyldes, at USA har blokeret for udnævnelse af dommere.

Det er problematisk, fordi EU's nuværende håndhævelsesforordning bygger på, at handelstvi-ster løses gennem tvistbilægningssystemer. Det gælder både for sager under WTO og for sa-ger under EU's regionale eller bilaterale aftaler.

Derfor kan den nuværende forordning ikke anvendes til at håndhæve EU's handelsrettigheder i de tilfælde hvor en handelspartner vedtager ulovlige, diskriminerende handelsforanstaltninger, og hvor handelspartneren samtidig blokerer for adgangen til effektiv tvistbilægning. Det er disse huller, ændringsforslaget har til hensigt at lukke. Endelig foreslås det, at reglerne senest den 1. marts 2025 revideres med henblik på til at tage stilling til, om tjenesteydelser skal omfattes.

Forhandlingssituationen

Der er umiddelbart bred opbakning til ændringsforslaget; dog har en håndfuld lande ytret ønske om at foretage en større revision med henblik på at udvide EU's direkte reaktionsmuligheder i forhold til tjenesteydelser og intellektuelle ejendomsrettigheder. I dag er de to områder ikke om-fattet af forordningen. Som det var tilfældet ved vedtagelsen af den nuværende forordning, vur-derer Kommissionen også i dag, at der ikke er tilstrækkelig erfaring med at indføre såkaldte modforanstaltninger på områderne.

På varer kan man indføre todsatser og dermed svare igen. Det er modforanstaltninger, der er forholdsvis lige til at udarbejde. Men vi ved for lidt om, hvordan EU kan udarbejde modforanstaltninger i forhold til tjenesteydelser og intellektuelle ejendomsrettigheder.

Vi ved også for lidt om, hvordan det faktisk vil virke, hvis EU skulle svare igen i forhold til tjenesteydelser eller intellektuel ejendomsret eksempelvis ved at begrænse adgangen for tjenesteydelser eller håndhævelsen af f.eks. patenter eller varemærker i forhold til et tredjeland.

Sker der brud på EU's rettigheder i forhold til tjenesteydelser eller intellektuel ejendom, kan EU i dag under visse betingelser reagere gennem vareområdet og f.eks. pålægge told på varer. Det kaldes krydsretaliering.

Flere lande følger dog også Kommissionen og ønsker en vedtagelse af de mindre ændringer nu, og at man vender tilbage til spørgsmålet om tjenesteydelser og intellektuel ejendomsret på et senere tidspunkt.

Regeringens holdning

Regeringen støtter ændringsforslaget og formålet om, at EU fortsat skal have effektive og rettidige redskaber til at håndhæve sine internationale handelsrettigheder. På grund af den aktuelle situation, hvor WTO's appelorgan er sat ud af kraft, arbejder regeringen for, at ændringerne holdes til de mest nødvendige, så vi hurtigt kan vedtage og effektuere ændringerne.

Regeringen er ikke principielt imod en overordnet revision af forordningen. Det vil være hensigtsmæssigt, at EU kan reagere inden for samme område, hvor EU's rettigheder måtte være krænkede. Regeringen er dog enig med Kommissionen i, at dette skal gøres på et tilstrækkeligt grundlag. Regeringen lægger derfor vægt på, at en overordnet revision af forordningen sker på et senere tidspunkt, hvor EU ikke befinder sig i en situation som i dag med behov for at handle hurtigt.

Det er vigtigt at understrege, at ændringsforslaget ikke skal ses som et udtryk for, at EU opgiver eller afskriver det multilaterale samarbejde. Regeringen bakker stærkt op om WTO og anser det multilaterale samarbejde som det bedste og mest effektive værn imod protektionisme og unfair handelspraksis. Regeringen lægger derfor vægt på, at ændringsforslaget er i overensstemmelse med WTO-reglerne.

Regeringen lægger også vægt på, at ændringerne ikke giver mulighed for tiltag, der er unødvendige eller ikke er proportionelle. Vi skal lade være med at åbne for beskyttelse af EU's egne producenter mod legitim konkurrence fra tredjelandslande.

Ændringsforslaget er udelukkende et udtryk for, at der er behov for en løsning på et akut problem. Forslaget ændrer derfor ikke på, at hovedprioriteten fortsat er og skal være at genoprette

WTO's appelorgan, så det multilaterale handelssystem igen kan beskytte EU's handelsrettigheder effektivt og rettidigt.

Regeringen vil derfor opfordre Kommissionen til aktivt at arbejde for genoprettelsen af WTO's tvistbilæggelsessystem, så det multilaterale handelssystem kan beskytte EU's handelsrettigheder.

Jeg håber, at udvalget kan støtte regeringens linje i denne sag.

Victoria Velásquez spurgte, om det var rigtigt forstået, at Kommissionens beføjelser ville blive udvidet yderligere gennem gennemførelsesakter, så forslaget ville blive gennemført, med mindre der var et kvalificeret flertal imod det.

Jens Rohde var enig i regeringens tilgang, men fandt den lidt for idealistisk. Holdt den også i realismens navn? Europa var virkelig udfordret af den kinesiske tilgang. Hvilke overvejelser gjorde regeringen sig om det? Og hvad var argumentet for, at IPR skulle udskydes?

Tina Nielsen Hertz, kontorchef i Erhvervsministeriet, svarede Victoria Velásquez, at iværksættelse af modforanstaltninger skulle drøftes i en komité bestående af medlemslandene, og at der skulle være et kvalificeret flertal herfor. Der blev altså ikke lavet om på Kommissionens gennemførelsesbeføjelser, men et kvalificeret flertal var påkrævet.

Erhvervsministeren svarede Jens Rohde, at der var tale om et vaskeægte dilemma mellem realisme og idealisme. Der var en bevægelse i opfattelsen af situationen, og regeringen var nu mere åben over for de værktøjer, man kunne bringe i anvendelse. Overvejelserne gik på, hvordan man kom omkring sagen uden at være naiv og samtidig undgik at få etableret et system, der ville ramme Danmark. Man forsøgte at navigere klogt og afbalanceret.

Erhvervsministeren forklarede, at det virkede mest hensigtsmæssigt at udskyde en større revision, fordi der var behov for en her og nu-løsning på den aktuelle problemstilling med tvistbilæggelsessystemet, appelorganet og hele situationen i WTO, men der var også mulighed for krydsretaliering. Værktøjsskassen var altså ikke helt tom, men hvis man ville holde værktøjerne aktive i forhold til de generelle handelsmæssige udfordringer, var det klogest at vedtage begrænsede ændringsforslag.

Victoria Velásquez bed sig fast i samlenotatets formulering om, at "håndhævelsesforordningens bestemmelser kun kan bringes i anvendelse, efter der er opnået en endelig bindende tvistbilæggelsesafgørelse, der giver EU ret til at indføre modforanstaltninger, og "at det ikke var formålet med ændringsforslaget at ændre på princippet om, at EU's håndhævelse af sine handelsrettigheder i henhold til internationale aftaler i videst mulige omfang bør ske igennem uafhængige tvistbilæggelsesafgørelser, såfremt det ikke er muligt at opnå en sådan afgørelse, fordi et tredjeland forhindrer denne proces, vil den foreslåede ændring alligevel gøre det muligt

for EU at indføre modforanstaltninger”. Hvis Kommissionen kunne gøre det uden appelmulighed, ville det så ikke være en måde at udvide dens beføjelser på?

Jens Rohde undrede sig: Talte man om gennemførelsesretsakter eller delegerede retsakter?

Erhvervsministeren sagde, at Kommissionens beføjelser ikke ville blive udvidet.

Tina Nielsen Hertz, kontorchef i Erhvervsministeriet, svarede Victoria Velásquez, at der var tale om gennemførelsesretsakter – ligesom i dag. Forslaget til gennemførelsesretsakt med modforanstaltninger skulle godkendes med kvalificeret flertal blandt medlemslandene.

Victoria Velásquez kunne på Enhedslistens vegne ikke bakke op om forhandlingsoplægget. Det skyldtes, at der ville være mulighed for at træffe modforanstaltninger uden en bindende afgørelse fra WTO. Det var ikke løsningen.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten havde ytret sig imod det.

5. Overgangen til en klimaneutral og cirkulær industri

– Præsentation ved Kommissionen og politisk drøftelse

KOM (2019) 0640

Rådsmøde 3753 – bilag 1 (samlenotat side 12)

Erhvervsministeren: Kommissionen forventes at præsentere EU's grønne pagt og helhedsplanen fra højniveaugruppen for energiintensive industrier. Herefter forventer jeg en drøftelse af, hvordan EU's industripolitik kan understøtte grøn omstilling og styrke industriens konkurrenceevne.

Den grønne pagt er et kerneelement i den nye kommissions arbejde. Pagten indeholder en ny vækststrategi, der skal sikre en moderne, ressourceeffektiv og konkurrencedygtig økonomi. Ambitionen er, at EU skal være klimaneutral i 2050. Regeringen ser frem til dette arbejde, der kan bidrage til at bane vejen for et grønt erhvervseventyr – ikke mindst for danske virksomheder, som har et rigtig stærkt udgangspunkt hér.

Den grønne pagt må desuden forventes at være ledetråden for EU's kommende industristrategi. Industristrategien ventes bl.a. at arbejde videre med at fremme de såkaldte europæiske, strategiske værdikæder. Via samarbejde på tværs af EU mellem industri og lande vil man bl.a. fremme bæredygtige batterier til brug for elektriske køretøjer og initiativer til en grønnere stålproduktion. Derudover forventes en handlingsplan for cirkulær økonomi med bl.a. forslag til reformer af affaldslovgivningen og fokus på bæredygtig produktspolitik samt på ressourceintensive sektorer som tekstil, bygge- og anlæg, elektronik og plastik.

Regeringen er enig med Kommissionen i, at vi skal handle og håndtere klima- og miljøudfordringerne. Kommissionens prioriteter hænger godt sammen med vores 70 procents drivhusgasreduktionsmål.

For regeringen er det en hovedprioritet, at industripolitikken får et bæredygtigt og grønt sigte, men vi lægger vægt på, at industripolitikken fortsat bygges op omkring et fair og konkurrencepræget indre marked.

Tilsvarende lægger regeringen vægt på, at Kommissionens arbejde med udvalgte strategiske værdikæder gøres mere gennemsigtigt og i højere grad fokuserer på at understøtte den grønne omstilling af industrien – og derigennem EU's lederskab inden for grøn teknologi og arbejdspladser.

Rasmus Nordqvist undrede sig over regeringens holdning. Den bakkede op om overgangen til klimaneutral og cirkulær økonomi, men hvad ville den gøre for at skabe en ambitiøs omstilling til den klimaneutral og cirkulære økonomi for den europæiske industri? Ville den f.eks. byde ind med behovet for genanvendelse af tekstiler? Eller forbud mod afbrænding og deponering af virksomheders overproduktion?

Erhvervsministeren svarede Rasmus Nordqvist, at han anskuede det fra flere vinkler. Regeringen arbejdede på at udfase og på længere sigt forbyde statsstøtte til produktion af og med fossil brændsel. Statsstøtten skulle i stedet gå til at udvikle nye og innovative teknologier, der kan bidrage til klimaomstilling, og det var forklaringen på, hvorfor han mente, at den omstilling – også af den europæiske politik – kunne blive til et erhvervseventyr for danske virksomheder. De var stærke på feltet, og det store engagement fra det private erhvervsliv kunne få lov til at folde sig ud.

Erhvervsministeren sagde yderligere, at det var vigtigt, at governance-strukturen for de strategiske værdikæder var gennemsigtige. Man skulle bruge det til at løfte den grønne omstilling og de muligheder, man havde som europæisk fællesskab for strategisk at kunne sætte sig mere på den dagsorden. Det var øget fokus på genanvendelse; dog vidste han ikke, om det gjorde sig gældende for tekstilområdet, men han ville gerne finde ud af, om man kan dansk side kunne skubbe på der.

Rasmus Nordqvist fremhævede vigtigheden af at samarbejde landene imellem for at få en cirkulære omstilling til at lykkes. Han håbede, at Danmark ville byde ind, tage fat og ikke lade det blive ved de gode hensigter. Nogle lande ville ikke kunne løfte målsætningerne, hvis de skulle leve op til dem alene. Det var i øvrigt godt at høre, at regeringen arbejdede på at få stoppet statsstøtte til fossil produktion.

Erhvervsministeren var enig, at en fælles cirkulær handlingsplan kunne være effektiv, men der skulle foretages en afvejning af ambitioner og bredde for at sikre balancen.

6. Rådskonklusioner om bedre regulering: ”sikre konkurrenceevne og bæredygtig og inkluderende vækst”

– Vedtagelse

Rådsmøde 3753 – bilag 1 (samlenotat side 18)

Erhvervsministeren: På rådsmødet skal der desuden vedtages et sæt rådskonklusioner om bedre regulering og regelforenkling. Formandskabet har sat fokus på, at regelforenkling skal understøtte bæredygtig og inkluderende vækst, skabe job og øge transparens i lovgivningsprocessen. Derudover fremhæves inddragelse af interessenter og fremtidssikker regulering. I konklusionerne nævnes Kommissionens udmelding om ”one in, one out”-princippet, et nyt tiltag til at holde byrderne i skak. Princippet betyder kort sagt, at indførslen af byrder i EU-reguleringen skal modsvares af tilsvarende byrdelettelser inden for samme politikområde.

Regeringen støtter udkastet til rådskonklusioner og videreudviklingen af eksisterende værktøjer – der er bl.a. behov for at styrke interessentinddragelsen.

Regeringen vil arbejde for, at Kommissionen udvikler en model for ”one in, one out”-princippet, der fremmer en enkel, effektiv og fremtidssikker regulering. Samtidig skal princippet ikke spænde ben for, men understøtte en udvikling hen imod ambitiøse klimamål og flere arbejdspladser i fremtiden. Derfor støtter regeringen også Kommissionens rebranding af den såkaldte REFIT-platform, hvor lande og interessenter mødes om regelforenkling, som ”Fit for the future-platformen”. Vi vil – bl.a. med gode forslag fra Erhvervslivets EU- og Regelforum – arbejde for at øge platformens fokus på fremtidssikker og digitaliseringsklar lovgivning.

Rasmus Nordqvist sagde, at der var behov for ny regulering, når man skulle lave den store omstilling. Han kunne godt være bekymret for, at man med ny regulering kom til at fjerne anden regulering, der også var nødvendig. Der skulle så stor en kulturforandring til, at man i starten var nødt til at regulere virksomhederne. Mente regeringen, at man kunne gøre brug af one in, one out-ordningen med al den nye regulering, der var behov for?

Erhvervsministeren syntes godt om princippet om, at det er en pligt at fjerne andre byrder, når man indfører nye. Men der var udfordringer. Han prøvede at holde klimadelen for sig selv; man havde muligvis brug for at øge reguleringsmæssige tiltag på den grønne dagsorden. Det var ikke bare en politisk drøftelse, men også erhvervslivet efterspurgte ny regulering. Man skulle arbejde på at få en så enkelt model som muligt – en, der kunne bruges mere effektivt, og som ikke kom til at stå i vejen for ambitionerne på det grønne område.

Rasmus Nordqvist sagde, at det ikke blive sådan, at regulering, som førte til byrder for erhvervslivet – f.eks. inden for miljøbeskyttelse eller klima – automatisk medførte lempelser af skattereglerne på et andet område.

7. Det europæiske semester

– *Politisk drøftelse*

KOM (2019) 0650

Rådsmøde 3753 – bilag 1 (samlenotat side 25)

Erhvervsministeren: Det europæiske semester er en årligt tilbagevendende begivenhed, hvor Kommissionen gennem en vækstundersøgelse skitserer de overordnede økonomiske og politiske udfordringer for hver enkelt medlemsstat og hvilke reformer der bør prioriteres gennemført i den kommende tid. Som noget nyt har Kommissionen et øget fokus på bæredygtighed, ligesom man i en rapport om udfordringerne på det indre marked fremhæver, at der fortsat er potentiale – særlig i håndhævelse, fælles standarder og digitalisering.

Regeringen støtter Kommissionens ambition om at styrke det indre marked, og vi er enige i, at øget håndhævelse af reglerne er vigtig for at sikre fair konkurrence og i, at der er stort uforløst potentiale i digitaliseringen.

8. Eventuelt

Ministrene havde ingen bemærkninger til dette punkt.

9. Siden sidst

Erhvervsministeren: Afslutningsvis vil jeg orientere om, at der forhandles mellem en række WTO-medlemmer, herunder EU, om bedre tilgængelighed af information om bl.a. nationale godkendelsesprocedurer og tekniske standarder for tjenesteydelser. Det kan bidrage til at øge transparensen om ofte ugenomsagelige procedurer i verdenshandlen og begrænse diskrimination og skjult protektionisme. Det er en god ting – også for danske eksportvirksomheder.

Der er fremskridt i forhandlingerne, og der kan muligvis opnås enighed på WTO's ministerkonference i Kasakhstan til sommer.

Mødet sluttede kl. 12.31.